

Branteviks Bykarta

KORT HISTORIK • AKTIVITETER

Branteviks Samhällsförening

- för en levande by där vi både vill utveckla och förvalta den genuina och unika miljön i Brantevik.
- för en by där vi känner samhörighet och trevnad att bo.
- för att vara byns språkrör mot kommunen och myndigheter i frågor som berör Brantevik.

www.brantevik.se

Välkommen till Brantevik

Brantevik är vackert beläget vid sydöstra kusten på Österlen, 5 km söder om Simrishamn. Det är här himmel och hav möts i öster och solen går ned över böljande sädesfält i väster. Ljuset är omtalat och sägs ge en skapande kraft.

De gamla husen från 1800- och tidiga 1900-talet är väl bevarade. Husen var putsade eller bräckklädda, med halmtak, spröjsade fönster och låga fasader. Mera sällan hade de synligt korsvirke. Från 1870-talet är husen mer påkostade, de så kallade skepparhusen med kakelugnar och väggmålningar och senare kaptenshusen med flaggfönster och ibland brutna tak.

Brantevik är Österlenkustens yngsta fiskeläge och börjar omtalas i mitten av 1700-talet. Brantevik var till en början ett nybyggarsamhälle, då "pionjärer", de yngsta från omkringliggande gårdar, slår sig ned

på den "odugliga sanden" och blir fiskare. Detta sker framförallt i samband med skiftesreformerna under första hälften av 1800-talet.

När sillfisket blir mindre lönsamt, börjar man istället idka handel. I vrakekor fraktas potatis och spannmål till närliggande kustsamhällen. Tillbaka har man timmer och ved. Den fria handeln och den entreprenörsanda som finns utvecklas alltmer och vrakekorna byts ut mot jakter och sedan mot allt större segelfartyg. Brantevik blir

hemmahamn för många sjöfarare, som seglar både på Östersjön, Nordsjön och de stora haven. Segelsjöfarten når sin topp 1899 och Brantevik har nu Sveriges största segelfartygsflotta med 118 registrerade fartyg. För att hedra denna glansfulla epok, bygger byborna jakten Hoppet, sjösatt år 2000, som under sommarhalvåret gör seglatser på Östersjön och Nordsjön.

Livet på Brantevik under 1700- och fram till tidiga 1900-talet var naturligtvis helt annorlunda än livet idag. Vi kan bara föreställa oss. Det som dock varit tydligt är att gemensamt engagemang, ansvar och hjälpsamhet varit kännetecknen hos Brantevikarna. Samhället är i ständig förändring men dessa värden från en svunnen tid är viktiga att hålla vid ännu idag.

Bad

Byns populäraste badplats är Vejakåsen i södra utkanten av Brantevik. Där kan man bada från klippor. OBS *Vid östlig vind finns det risk för kraftiga undervattensströmmar.* Sandstrand finns norr om Norra hamnen.

Boule

En boulebana finns på Bäckudden mellan Norra och Södra hamnen. Branteviks Bouleklubb sköter denna.

Cykling

Syd kustleden passerar genom byn. Asfalterad cykelväg finns både till Simrishamn och Skillinge.

Fiske

I Norra och Södra hamnen har många egna små motorbåtar för privat fiske. Fisket är fritt men vissa förhållningsregler gäller. www.havochvatten.se

Fotboll

Branteviks Idrottsförening har sin verksamhet på idrottsplatsen. www.branteviksif.se

Fågelskådning

Runt Brantevik finns det mycket bra möjligheter för fågelskådning. Över 120 arter har noterats.

Loppis

I slutet av juli månad ordnar Branteviks IF en jättestor loppis på idrottsplatsen. www.branteviksif.se

Museum

Byns museum är ett sjöfartsmuseum och heter Hoppet. Det ligger på Pantaregatan 20. På museet finns mycket om byns historia och bilder på de flesta skutor som var registrerade här. www.branteviksmuseum.com

Musik

Under juli månad anordnar Branteviks IF "Musik under Stjärnorna" på idrottsplatsen. Ta med picknickkorg och filt eller solstolar. Entré kan lösas vid grindarna. www.jazzbrantevik.se

Padel

Vid södra infarten till byn finns två padelbanor som drivs i privat regi.

Vandring

Söder om Brantevik finns ett fantastiskt strövområde som vi kallar "Grönet". Här kan man gå i en vacker natur fram till Gislövshammar (ca 4 km). Skåneleden passerar också genom byn.

Segling

Föreningen Jakten har byggt jakten Hoppet av Brantevik. Under sommarmånaderna ordnas seglingar som alla – även icke seglingskunniga – kan följa med på. De varar från tre timmar till en eller flera dagar. www.jaktenhoppet.com

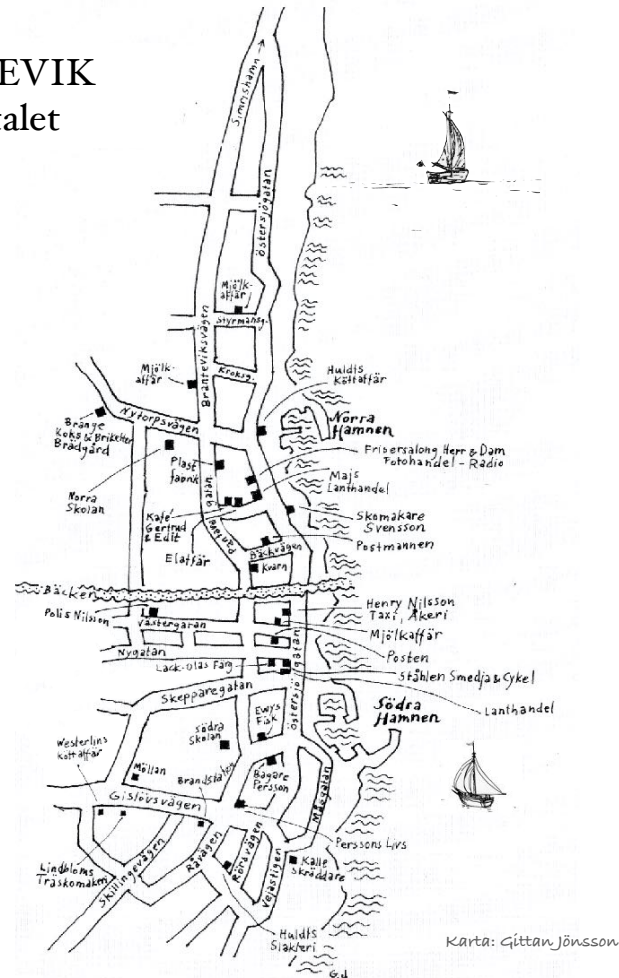
Tennis

I centrala delen av byn finns en asfalterad tennisplan samt en gräsyta med nät för volleyboll och badminton.

Utegy

Vid tennisplanen finns ett utegym med instruktioner för hur de olika redskapen kan användas.

BRANTEVIK på 1950-talet

Karta: Gittan Jönsson

Två byar i en by

Varför är det så mycket som finns dubbelt på Brantevik? Två hamnar. Två skolor. Två väderkvarnar. Förklaringen är bäcken, som förr var gräns mellan två socknar, Östra Nöbbelöv och Simris. Förvaltningen av byn var därmed uppdelad på två huvudmän och skatteintäkterna gick till dessa.

Följden blev att de två bydelarna – Norr och Söder – hade olika förutsättningar för samhällsservice. Och det fick också konsekvenser för näringslivet. När det t.ex. gällde skutsjöfarten, så ägdes skutorna oftast av partederier. Dessa måste ha en huvudredare. Denne var normalt inte inblandad i skutornas drift och behövde inte ens ha någon större ägarandel. Men han var nog så viktig, för det var den socken där han var skriven, som fick rederiets skatt.

Bäcken utgör fortfarande en gräns, men bara mellan två församlingar – Simris i norr och Östra Nöbbelöv i söder.

Långa kar Enligt uppgift tillkom stenbryggan Långa kar på 1700-talet. Den klassificerades som fornlämning 2014 och restaurerades 2017. Karet anlades på mark som ägdes av bönderna i Simris.

Sjöfartsmuseet Hoppet Här berättas på ett genuint och målande sätt historien om Brantevik. Byggnaden var ursprungligen kontor för Assuransföreningen Hoppet, som försäkrade skutorna.

Hörnan Huset byggdes 1874 och fick sitt nuvarande utseende 1925. Ända sedan 1885 har det bedrivits verksamhet i fastigheten, bland annat skeppshandel, lanthandel, servering och B&B.

Hamngården Fastigheten som byggdes 1812 övertogs på 1950-talet av Branteviksfiskarnas Andelsförening - Bra Fisk. I korsvirkesbyggnaden har det funnits mjölkkaffär, mangelbod och fiskaffär. Fiskaffären drevs av Evy Hansson, känd för Brantevikssillen. Numera drivs här servering och B&B.

Råkulle gård I 350 år, från 1636 då Skåne var danskt, fram till 1986 har tolv generationer idkat lantbruk på fastigheten Gislöv 17, som flyttades till Brantevik. När lantbruket upphörde styckades jordbruksmarken av. Sedan 1999 har det bedrivits vandrarhem på gården.

Vejakåsen Här lossade vedjakterna ved en gång i tiden. Kås – en uppdragsplats, men även en lastnings- och lossningsplats för mindre båtar. Vedkåsen har sedan av den lokala dialekten kommit att bli Vejakåsen.

Läs mer om Branteviks historia
- www.brantevik.se/brantevik/historia
- Besök Sjöfartsmuseet Hoppet, Pantaregatan 20

